

[Knud Kristensen.]

tage det meste af den, naar Prisen er fastsat. Det vil vise sig, at naar man har en kunstig lav Pris, vil det næsten altid nødvendigt føre Rationering, hele Administrationen, hele Statsindgrebet efter sig. Og det vil ogsaa vise sig, hvis man faar gennemført et Priskontrolsystem, at Rationeringen hurtigt vil melde sig. Hvis der er en Vare, som man udleverer til en Pris, der er under den, man er villig til at købe den for, ja, saa kommer Rationeringen næsten af sig selv, for ellers vil den, der kommer først, tage Hovedparten, maaske tage det hele.

Derfor har man ogsaa grebet til dette ved Valutaen; det er ogsaa et Kendetegn paa, at den er mere værd end det, den skal afleveres til. Saa maa man rationere til de forskellige Importører, og saa kommer hele dette Administrationsapparat, hele dette Indgrebsapparat; det er Staten, der skal dele det hele ud. Og det medfører selvfølgelig ogsaa meget store handelsmæssige Vanskeligheder. Der er nævnt forskellige. Jeg skal blot nævne dette, at det bliver jo helt vilkaarligt, om Ungdommen kommer til eller ej. Den dygtige Handelsmand kan ikke udvide sin Virksomhed. Det kan ikke blive saaledes, som det under mere frie Forhold vilde være rimeligt, at den, der er dygtig, besørger efterhaanden en større Del af Indførselen her til Landet til Gavn for hele Samfundet. Nu deles det mekanisk ud til Per og Poul, uden Hensyn til deres Evne til at skaffe Varer her til Landet paa billigst mulig Maade. Hele Købmandsstandens Dygtighed til at skaffe Varer til Veje paa den for Samfundet bedste og billigste Maade sætter man ud af Funktion og sætter Statsadministration og Statskontrol i Stedet.

Men en Fortsættelse af denne Reguleringspolitik med Priskontrol og derefter Rationering fører til Prisforhøjelser herhjemme. For tro ikke, at man gennem Priskontrol kan opnaa den samme billige Varepris som gennem Konkurrence, det, viser baade Erfaringen og den sunde Fornuft, lader sig ikke gøre, og det viser sig ogsaa fra Krigstiden, at man ikke gennem Statsadministration og -kontrol kan komme ned paa de rimelige Priser. Nej, hvad der anderledes virker, hvis en Pris er for høj, det er, at man kan gaa over paa den anden Side af Gaden eller hen i en anden Bydel og købe det samme til billigere Pris. Men hvis man skal til at bevise, til at føre Argumenter i Marken for, at den og den Pris er for høj, saa vil Statsadministrationen og Statskontrollen komme til kort over for de interesserede Parter.

Derfor vil en saadan Politiks Fortsættelse med Begunstigelse af de valutaforbrugende og Tilslidestættelse af de valutaskabende Virksomheder føre til stadig mindre Eksport, til stadig større Krav om Import, til stadig større Varemangel, til stadig større Afstand mellem Eksporterhvervenes Priser og saa de Priser, man skal købe til. Det vil resultere i en større og større Spænding, i en større og større Fattigdom, og naar man engang har løbet Linen ud, vil man staa med et fattigt Samfund, der har lagt sin Produktion over paa en Basis, der ikke var samfundsmæssig forsvarlig.

Til Fortsættelsen af en saadan Lovgivning her paa Rigsdagen kan Venstre ikke række Haand. Det er vor bestemte Opfattelse og Overbevisning, at Fortsættelsen af en saadan Politik vil i det lange Løb ikke alene undergrave Eksporterhvervene, men ogsaa i sine videre Konsekvenser undergrave andre Erhverv, saa at Resultatet bliver et fattigt Samfund. En saadan Politiks Gennemførelse her i vort Samfund kan vi ikke give vor Stemme.

Christmas Møller: Ved det Spørgsmaal, der her foreligger til Behandling, nemlig Spørgsmaalet i det store og hele om Forlængelse af den gældende Valutalov eller, kan man ogsaa sige, i Rigsdagen Bekræftelse af det Valutalovforslag, som blev forelagt Vælgerne den 22. Oktober, ved dette Spørgsmaal, siger jeg, maa Behandlingen og Debatten ganske naturligt deles i to skarpt adskilte Afsnit, det rent saglige, den Anskuelse, man har om det foreliggende Lovforslag og om de Spørgsmaal, der foreligger i Forbindelse med Lovforslaget, og saa den politiske Side, som dette Spørgsmaal unægtelig ogsaa har.

Jeg vil da gerne begynde med at sige, at Forholdet for vort Vedkommende er dette, at vi erkender — og vi Konservative har Lov til at sige det stærkere end andre —, at den økonomiske Udvikling, der har været i Verden, har givet Medhold i den Betragtning, at Statsforanstaltninger af den ene og den anden Karakter maatte til til Hjælp for indre Produktion, til Hjælp for Af sætning udadtil. Der er Grund for mig til at minde om, at Konservatismen gennem Aar, hvor andre ikke har villet lytte til vor Tale, krævede slige Foranstaltninger, krævede først og fremmest — saaledes som det ærede Medlem Hr. Drachmann gjorde, som det ærede Medlem Hr. Pürschel gjorde det, ved Partiets Landsraadmøde i Haderslev i 1922 —, at slige Foranstaltninger, som skulde hjælpe indre danske Erhvervs-